

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba)

z dnia 7 listopada 2019 r. *

Odesłanie prejudycjalne – Ochrona konsumentów – Dyrektywa 93/13/EWG – Artykuł 3 ust. 1 – Artykuł 6 ust. 1 – Artykuł 7 ust. 1 – Dyrektywa 2008/48/WE – Artykuł 10 ust. 2 – Umowy o kredyt konsumencki – Legalność zabezpieczenia wierzytelności wynikającej z umowy za pomocą weksła własnego in blanco – Żądanie zapłaty długu wekslowego – Zakres kognicji sądu

W sprawach połączonych C-419/18 i C-483/18

mających za przedmiot wnioski o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożone odpowiednio przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie i Sąd Okręgowy w Opolu, II Wydział Cywilny Odwoławczy, postanowieniami z dnia 13 lutego i 3 lipca 2018 r., które wpłynęły do Trybunału odpowiednio w dniach 26 czerwca i 24 lipca 2018 r., w postępowaniach:

Profi Credit Polska S.A.

przeciwko

Bogumile Włostowskiej,

Mariuszowi Kurpiewskiemu,

Kamilowi Wójcikowi,

Michałowi Konarzewskiemu,

Elżbiecie Kondrackiej-Kłębeckiej,

Monice Karwowskiej,

Stanisławowi Kowalskiemu,

Annie Trusik,

Adamowi Lizoniowi,

Włodzimierzowi Lisowskiemu (C-419/18),

oraz

Profi Credit Polska S.A.

* Język postępowania: polski.

przeciwko

OH (C-483/18),

TRYBUNAŁ (pierwsza izba),

w składzie: J.C. Bonichot, prezes izby, R. Silva de Lapuerta, wiceprezes Trybunału, M. Safjan, L. Bay Larsen i C. Toader (sprawozdawca), sędziowie,

rzecznik generalny: H. Saugmandsgaard Øe,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu rządu polskiego przez B. Majczynę, działającego w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu rządu czeskiego przez M. Smolka, J. Vlácilę oraz S. Šindelkovę, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez G. Goddin i K. Herbout-Borczak oraz przez N. Ruiza Garcíę, działających w charakterze pełnomocników,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wyduje następujący

Wyrok

- 1 Wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczą wykładni art. 3 ust. 1, art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz.U. 1993, L 95, s. 29), a także przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę Rady 87/102/EWG (Dz.U. 2008, L 133, s. 66; sprostowania: Dz.U. 2009, L 207, s. 14; Dz.U. 2010, L 199, s. 40; Dz.U. 2011, L 234, s. 46; Dz.U. 2015, L 36, s. 15).
- 2 Wnioski te zostały złożone w ramach postępowań między Profi Credit Polska S.A. a, z jednej strony, Bogumiłą Włostowską, Mariuszem Kurpiewskim, Kamilem Wójcikiem, Michałem Konarzewskim, Elżbietą Kondracką-Kłębecką, Moniką Karwowską, Stanisławem Kowalskim, Anną Trusik, Adamem Lizoniem i Włodzimierzem Lisowskim oraz, z drugiej strony, OH, w sprawie żądań zapłaty wierzytelności wynikających z umów pożyczki na podstawie weksli własnych in blanco wystawionych przez te ostatnie podmioty.

Ramy prawne

Prawo Unii

Dyrektywa 93/13

- 3 Motywy dwudziesty i dwudziesty czwarty dyrektywy 93/13 mają następujące brzmienie:

„mając na uwadze, [że] umowy powinny być sporządzane prostym i zrozumiałym językiem, a konsument powinien mieć faktycznie możliwość zapoznania się ze wszystkimi warunkami umowy, a wszelkie wątpliwości powinny być interpretowane na jego korzyść;

[...]

sądy i organy administracyjne państw członkowskich muszą mieć do swojej dyspozycji stosowne i skuteczne środki zapobiegające stałemu [dalszemu] stosowaniu nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich”.

- 4 Artykuł 1 ust. 1 tej dyrektywy przewiduje:

„Celem niniejszej dyrektywy jest zbliżenie przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich odnoszących się do nieuczciwych warunków umownych w umowach zawieranych pomiędzy sprzedawcą lub dostawcą [przedsiębiorcą] a konsumentem”.

- 5 Artykuł 3 ust. 1 tej dyrektywy stanowi:

„Warunki umowy, które nie były indywidualnie negocjowane, mogą być uznane za nieuczciwe, jeśli stoją w sprzeczności z wymogami dobrej wiary, powodują znaczącą nierównowagę wynikających z umowy praw i obowiązków stron ze szkodą dla konsumenta”.

- 6 Zgodnie z art. 4 ust. 2 dyrektywy 93/13:

„Ocena nieuczciwego charakteru warunków nie dotyczy ani określenia głównego przedmiotu umowy, ani relacji ceny i wynagrodzenia do dostarczonych w zamian towarów lub usług, o ile warunki te zostały wyrażone prostym i zrozumiałym językiem”.

- 7 Zgodnie z art. 5 owej dyrektywy:

„W przypadku umów, w których wszystkie lub niektóre z przedstawianych konsumentowi warunków wyrażone są na piśmie, warunki te muszą zawsze być sporządzone prostym i zrozumiałym językiem. Wszelkie wątpliwości co do treści warunku należy interpretować na korzyść konsumenta. [...]”.

- 8 Artykuł 6 ust. 1 wspomnianej dyrektywy stanowi:

„Państwa członkowskie stanowią, że na mocy prawa krajowego nieuczciwe warunki w umowach zawieranych przez sprzedawców lub dostawców z konsumentami nie będą wiążące dla konsumenta, a umowa w pozostałej części będzie nadal obowiązywała strony, jeżeli jest to możliwe po wyłączeniu z niej nieuczciwych warunków”.

9 Artykuł 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 brzmi następująco:

„Zarówno w interesie konsumentów, jak i konkurentów państwa członkowskie zapewnią stosowne i skuteczne środki mające na celu zapobieganie stałemu stosowaniu nieuczciwych warunków w umowach zawieranych przez sprzedawców lub dostawców z konsumentami”.

Dyrektywa 2008/48

10 Celem dyrektywy 2008/48 jest, zgodnie z jej art. 1, harmonizacja niektórych aspektów przepisów państw członkowskich dotyczących umów o kredyt konsumencki.

11 Artykuł 10 ust. 2 tej dyrektywy wymienia w szczególności informacje, które muszą być określone w sposób jasny i zwięzły w umowach o kredyt.

12 Artykuł 14 tej dyrektywy ustanawia, w kontekście umowy o kredyt i z korzyścią dla konsumenta, prawo do odstąpienia od umowy bez konieczności podania przyczyny.

13 Artykuł 17 dyrektywy 2008/48, zatytułowany „Przeniesienie praw”, stanowi w ust. 1:

„W przypadku gdy prawa kredytodawcy wynikające z umowy o kredyt lub sama umowa zostają przeniesione na stronę trzecią, konsument ma prawo powoływać się wobec cesjonariusza na wszelkie uprawnienia, jakie przysługiwały mu względem pierwotnego kredytodawcy, włącznie z potrąceniem wzajemnych roszczeń, jeżeli jest ono dopuszczalne w danym państwie członkowskim”.

14 Artykuł 19 tej dyrektywy określa metody obliczania rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania kredytu konsumenckiego.

15 Artykuł 22 wspomnianej dyrektywy, zatytułowany „Harmonizacja i bezwzględnie wiążący charakter niniejszej dyrektywy”, stanowi:

„1. W zakresie, w jakim niniejsza dyrektywa zawiera zharmonizowane przepisy, państwa członkowskie nie mogą utrzymywać w swoim prawie krajowym ani wprowadzać do niego przepisów odbiegających od tych, które zostały ustanowione w niniejszej dyrektywie.

2. Państwa członkowskie zapewniają, by konsumenci nie mogli zrzekać się praw przyznanych im na mocy przepisów prawa krajowego wprowadzających w życie niniejszą dyrektywę lub do niej się odnoszących.

3. Państwa członkowskie zapewniają ponadto, by przepisy, które przyjmują w celu wykonania niniejszej dyrektywy, nie mogły być obchodzone poprzez sposób formułowania umów, w szczególności poprzez włączenie wypłat lub umów o kredyt objętych zakresem zastosowania niniejszej dyrektywy do umów o kredyt, które z uwagi na swój charakter lub cel mogłyby stwarzać możliwości uniknięcia stosowania jej przepisów.

4. Państwa członkowskie podejmują działania konieczne do zapewnienia, by konsumenci nie zostali pozbawieni ochrony przyznanej na mocy niniejszej dyrektywy z uwagi na wybór prawa państwa trzeciego jako prawa właściwego dla umowy o kredyt, jeżeli umowa o kredyt ma ścisły związek z terytorium co najmniej jednego państwa członkowskiego”.

16 Zgodnie z art. 23 tej samej dyrektywy, zatytułowanym „Sankcje”:

„Państwa członkowskie ustanawiają przepisy dotyczące sankcji mających zastosowanie w przypadku naruszenia przepisów krajowych przyjętych zgodnie z niniejszą dyrektywą i podejmują wszelkie niezbędne działania w celu zapewnienia stosowania tych sankcji. Przewidziane sankcje muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające”.

Prawo polskie

17 Artykuł 10 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r., poz. 160) stanowi, że jeżeli weksel, niezupełny w chwili wystawienia, uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa.

18 Przepis ten ma zastosowanie do weksla własnego niezupełnego (in blanco) na podstawie art. 103 akapit 2 tej ustawy.

19 Zgodnie z art. 17 przytoczonej ustawy osoby, przeciw którym dochodzi się praw z weksla własnego, nie mogą wobec posiadacza zasłaniać się zarzutami, opartymi na swych stosunkach osobistych z wystawcą lub z posiadaczami poprzednimi, chyba że posiadacz, nabywając weksel własny, działał świadomie na szkodę dłużnika.

20 Zgodnie z art. 101 ustawy Prawo wekslowe:

„Weksel własny zawiera:

- 1) nazwę »weksel« w samym tekście dokumentu, w języku, w jakim go wystawiono;
- 2) przyrzeczenie bezwarunkowe zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej;
- 3) oznaczenie terminu płatności;
- 4) oznaczenie miejsca płatności;
- 5) nazwisko osoby, na której rzecz lub na której zlecenie zapłata ma być dokonana;
- 6) oznaczenie daty i miejsca wystawienia weksl[a];
- 7) podpis wystawcy weksl[a]”.

21 Zgodnie z art. 233 § 1, 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego, tekst jednolity, z późniejszymi zmianami (Dz.U. z 2018 r., poz. 155, zwanej dalej „kpc”), sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Sąd oceni na tej samej podstawie, jakie znaczenie nadać odmowie przedstawienia przez stronę dowodu lub przeszkodom stawianym przez nią w jego przeprowadzeniu wbrew postanowieniu sądu.

22 Zgodnie z art. 248 § 1 kpc każdy obowiązany jest przedstawić na zarządzenie sądu w oznaczonym terminie i miejscu dokument znajdujący się w jego posiadaniu i stanowiący dowód faktu istotnego dla rozstrzygnięcia sprawy, chyba że dokument zawiera informacje niejawne.

- 23 Z art. 321 § 1 kpc wynika, że sąd nie może „wyrokować co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, ani zasądzać ponad żądanie”.
- 24 Zgodnie z art. 339 §§ 1, 2 tego kodeksu wyrok zaoczny wydaje się, gdy pozwany nie stawiał się na rozprawie i nie złożył uwag ustnie lub na piśmie. W takim wypadku przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.
- 25 Przepisy dyrektywy 2008/48 zostały przetransponowane do polskiego prawa w drodze ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, tekst jednolity, z późniejszymi zmianami (Dz.U. z 2016 r., poz. 1528, zwanej dalej „ustawą o kredycie konsumenckim”). Artykuł 41 tej ustawy stanowi:
- „1. Weksel [...] konsumenta wręczony kredytodawcy w celu spełnienia lub zabezpieczenia świadczenia wynikającego z umowy o kredyt konsumencki powinien zawierać klauzulę »nie na zlecenie« lub inną równoznaczną [klauzulę].
2. W razie przyjęcia przez kredytodawcę weksla [...] niezawierającego klauzuli »nie na zlecenie« i przeniesienia takiego weksla [...] na inną osobę, kredytodawca jest zobowiązany do naprawienia poniesionej przez konsumenta szkody przez zapłatę weksla [...].
3. Przepis ust. 2 stosuje się również, gdy weksel lub czek znalazł się w posiadaniu innej osoby wbrew woli kredytodawcy.
- [...]”.

Postępowania główne i pytania prejudycjalne

Sprawa C-419/18

- 26 Profi Credit Polska jest spółką z siedzibą w Polsce, której podstawowy przedmiot działalności polega na udzielaniu kredytów. Spółka ta zawarła z każdym z dłużników umowy o kredyt konsumencki, którego spłata jest zagwarantowana poprzez wystawienie weksla własnego niezupełnego zwanego „wekslem in blanco”, na którym początkowo nie została wpisana żadna kwota. W związku z niewykonaniem zobowiązań umownych przez kredytobiorców spółka Profi Credit Polska, która jest również remitentem tych weksli, wypełniła je, wpisując odpowiednią kwotę.
- 27 Od 2016 roku spółka Profi Credit Polska wystąpiła do sądu odsyłającego z różnymi żądaniami zapłaty kwot wskazanych we wspomnianych wekslach.
- 28 Sąd ten wskazuje, że we wszystkich toczących się przed nim sporach dochodzenie przez skarżącą wierzytelności odbywa się wyłącznie na podstawie stosunku opartego na wekslach własnych (zwanego dalej „stosunkiem wekslowym”). Ponieważ strona skarżąca nie przedstawia umów o kredyt, jedynie w pierwszym z postępowań głównych sąd ten dysponuje, dzięki stronie pozwanej, umową ustanawiającą stosunek prawny leżący u podstaw zobowiązania wekslowego (zwany dalej „stosunkiem podstawowym”). W pozostałych sprawach pozwani nie zajęli stanowiska. W związku z tym ten sam sąd postanowił nie przychylić się do wniosku powoda o rozpoznanie spraw w ramach postępowania nakazowego, lecz rozpoznać je w drodze postępowania zwyczajnego.

- 29 Sąd odsyłający w pierwszej kolejności zmierza do ustalenia, czy zgodnie z dyrektywami 93/13 i 2008/48 przedsiębiorca będący kredytodawcą może zgodnie z prawem zagwarantować spłatę wierzytelności wynikającej z umowy o kredyt konsumencki wobec kredytobiorcy będącego konsumentem w drodze wystawionego przez niego weksla własnego in blanco.
- 30 Sąd ten uściśla, że po wystawieniu weksla własnego powstaje zobowiązanie abstrakcyjne. Z przepisów krajowych wynika, że w wypadku żądania zapłaty na podstawie weksla własnego zakres kontroli sądowej jest ograniczony do stosunku wekslowego i nie może rozciągać się na stosunek podstawowy znajdujący się u źródła stosunku wekslowego. Zdaniem tego sądu brak możliwości zbadania z urzędu, czy warunki umowy stanowiącej stosunek podstawowy leżący u podstaw zobowiązania z weksla można uznać za nieuczciwe, nie wynika z granic postępowania, lecz jedynie ze szczególnej wartości dowodowej weksla własnego jako zabezpieczenia obejmującego zobowiązanie dłużnika.
- 31 Sąd odsyłający wskazuje, że w celu spełnienia wymogów wynikających z art. 10 i 103 ustawy Prawo wekslowe weksel własny in blanco zawsze wiąże się z zawarciem pomiędzy wystawcą weksla a jego remitentem porozumienia określającego sposób uzupełnienia weksla własnego (zwanego dalej „porozumieniem wekslowym”). Zgodnie z orzecznictwem krajowym porozumienie to ma ten skutek, że „dłużnikowi przysługuje [...] zarzut” w stosunku do pierwszego wierzyciela, „wypełnienia weksla niezgodnie z treścią porozumienia, w czym m.in. przejawia się osłabienie abstrakcyjnego charakteru tego weksla”.
- 32 Zdaniem tego sądu nie ma zatem wątpliwości, że sąd rozpatrujący spory takie jak będące przedmiotem postępowania głównego, może sprawdzić, czy weksel własny został uzupełniony zgodnie z zawartym porozumieniem jedynie w wypadku zarzutu podniesionego przez dłużnika. W postępowaniach dotyczących zobowiązań wekslowych sąd krajowy nie ma zatem podstawy prawnej do badania z urzędu stosunku podstawowego, chyba że strona pozwana podnosi zarzuty, których skutkiem byłoby rozszerzenie sporu, tak aby obejmowało ono również stosunek podstawowy.
- 33 W drugiej kolejności sąd odsyłający zastanawia się nad zakresem swojej właściwości z urzędu w ramach powództwa o zapłatę wniesionego przez przedsiębiorcę przeciwko konsumentowi na podstawie weksla własnego. W następstwie orzecznictwa Trybunału dotyczącego uprawnień i obowiązków sądu krajowego rozpatrującego spory objęte zakresem stosowania dyrektywy 93/13, a w szczególności obowiązku badania z urzędu nieuczciwego charakteru warunku zawartego w umowie poddanej ocenie, sąd ten zmierza bowiem do ustalenia, czy takie orzecznictwo ma zastosowanie również do postanowień umowy zawartej przez konsumenta w sporze, w którym przedsiębiorca dochodzi wykonania swojej wierzytelności na podstawie weksla własnego in blanco i zabezpieczającego wykonanie tej wierzytelności. Pytania tego sądu dotyczą również wpływu takiego badania w odniesieniu do zasady dyspozycyjności, o której mowa w art. 321 § 1 kpc, zgodnie z którym sąd nie może wyrokować co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, ani zasądzać ponad żądanie.
- 34 W tych okolicznościach Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:
- „1) Czy art. 3 ust. 1, art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy [93/13] oraz dyrektywa [2008/48], w tym w szczególności jej art. 10, art. 14, art. 17 ust. 1 i art. 19, stoją na przeszkodzie takiemu unormowaniu prawa krajowego, które pozwala na zabezpieczenie wierzytelności kredytodawcy będącego przedsiębiorcą wobec kredytobiorcy będącego konsumentem za pomocą weksla własnego nieupełnego (in blanco)?
- 2) Czy art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy [93/13] należy interpretować w ten sposób, że nakłada[ją] on[e] na sąd rozpoznający sprawę w procesie, o którym mowa w pytaniu pierwszym, obowiązek zbadania z urzędu, czy postanowienia umowy kształtującej stosunek podstawowy dla zobowiązania wekslowego nie zawierają nieuczciwych warunków umownych, także wtedy, gdy będący powodem przedsiębiorca opiera swoje roszczenie wyłącznie na stosunku wekslowym?”.

Sprawa C-483/18

- 35 Spór będący przedmiotem postępowania głównego między Profi Credit Polska a OH dotyczy okoliczności porównywalnych z okolicznościami będącymi przedmiotem sprawy C-419/18.
- 36 Wyrokiem z dnia 15 maja 2017 r. Sąd Rejonowy w Opolu oddalił powództwo Profi Credit Polska przeciwko OH o zapłatę kwoty 9494,21 PLN (około 2211,69 EUR).
- 37 Mimo spełnienia przesłanek do wydania wyroku zaocznego sąd pierwszej instancji oddalił powództwo Profi Credit Polska z uwagi na wątpliwości co do rzeczywistej treści stosunku umownego wiążącego strony na tej podstawie, że nie był w stanie przeanalizować warunków umowy kredytowej. W istocie podczas gdy sąd ten wezwał od Profi Credit Polska przedłożenia porozumienia wekslowego i umowy pożyczki, żądanie to pozostało bez odpowiedzi. Ponadto z innych standardowych umów zawartych przez to przedsiębiorstwo wynika jakoby, że istnieją znaczące różnice między pożyczoną kwotą a kwotą do spłaty.
- 38 Zważywszy, że w celu wykupu weksła spółka Profi Credit Polska była zobowiązana jedynie do przedstawienia go prawidłowo wypełnionego i podpisanego, złożyła ona apelację od wyroku pierwszej instancji.
- 39 Sąd odsyłający zmierza do ustalenia, czy sąd rozpatrujący roszczenie powoda będącego przedsiębiorcą (zwanego dalej „remitentem”) na podstawie weksła własnego skierowanego przeciwko konsumentowi może z urzędu rozpatrywać zarzuty dotyczące stosunku podstawowego, jeżeli posiada informacje dotyczące potencjalnych nieprawidłowości tego stosunku, ale nie posiada umowy o kredyt konsumencki. Przypomniawszy, że orzecznictwo krajowe przywiązuje szczególną wagę do porozumienia wekslowego w wypadku weksła własnego in blanco, sąd ten podkreśla, iż zobowiązanie wekslowe ma swoje źródło w tej umowie, nawet jeśli zobowiązanie i odpowiadające mu prawo powstają dopiero po uzupełnieniu przez remitenta formularza weksła własnego.
- 40 W tych okolicznościach Sąd Okręgowy w Opolu, II Wydział Cywilny Odwoławczy postanowił zawiesić postępowanie i skierować do Trybunału następujące pytanie prejudycjalne:
- „Czy przepisy dyrektywy [93/13], zwłaszcza art. 3 ust. 1 i 2, art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1, oraz przepisy dyrektywy [2008/48], zwłaszcza art. 22 ust. 3, należy interpretować w ten sposób, iż stoją one na przeszkodzie takiemu rozumieniu przepisów art. 10 w związku z art. 17 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. [P]rawo wekslowe, które nie pozwala na działanie sądowi z urzędu w sytuacji, gdy ma on silne i uzasadnione przekonanie oparte na materiałach nie pochodzących od stron sprawy, że umowa stanowiąca źródło stosunku podstawowego jest przynajmniej częściowo nieważna, a powód dochodzi swojego roszczenia z weksla in blanco, pozwany zaś nie zgłasza zarzutów i zachowuje się biernie?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

Uwagi wstępne

- 41 Należy przede wszystkim zauważyć, że dyrektywa 2008/48 nie dokonała harmonizacji stosowania weksła własnego w celu zabezpieczenia spłaty wierzytelności wynikającej z kredytu udzielonego konsumentowi, w związku z czym jej art. 22 nie ma zastosowania w okolicznościach takich jak te będące przedmiotem postępowań głównych (zob. podobnie wyrok z dnia 13 września 2018 r., Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, pkt 34–37).

- 42 Następnie, prawo do odstąpienia od umowy lub obliczenie rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania nie są przedmiotem sporów w postępowaniu głównym, w związku z czym art. 14 i 19 tej dyrektywy również nie mają zastosowania w takich okolicznościach.
- 43 Wreszcie, art. 17 wspomnianej dyrektywy również jest bez znaczenia w tej sprawie, ponieważ pytania prejudycjalne nie dotyczą przeniesienia praw wierzyciela na stronę trzecią, o którym mowa w tym artykule.
- 44 W konsekwencji, skoro art. 14, 17, 19 i 22 dyrektywy 2008/48 nie mają znaczenia dla postępowań głównych, odpowiedź na zadane pytania zostanie udzielona wyłącznie w świetle art. 3 ust. 1, art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 oraz art. 10 dyrektywy 2008/48.

W przedmiocie pytania pierwszego w sprawie C-419/18

- 45 Poprzez pytanie pierwsze sąd odsyłający zmierza zasadniczo do ustalenia, czy wykładni art. 3 ust. 1, art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 oraz art. 10 dyrektywy 2008/48 należy dokonywać w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, takiemu jak to będące przedmiotem postępowania głównego, które umożliwia zabezpieczenie w drodze weksla własnego in blanco spłaty wierzytelności wynikającej z umowy o kredyt konsumencki zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem.
- 46 Na wstępie należy zauważyć, że w ramach polityk Unii ochrona konsumentów, którzy znajdują się w słabszej pozycji w stosunku do przedsiębiorców, ponieważ należy ich uznać za gorzej poinformowanych, słabszych gospodarczo i mniej doświadczonych pod względem prawnym od ich kontrahentów, została przewidziana w art. 169 TFUE i w art. 38 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (wyrok z dnia 27 marca 2019 r., *slewo*, C-681/17, EU:C:2019:255, pkt 32 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 47 W tym kontekście należy przypomnieć, z jednej strony, że zgodnie z art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13 sądy odsyłające są zobowiązane do zaniechania stosowania nieuczciwych warunków umownych, aby nie wywierały one, w braku sprzeciwu konsumenta, wiążących wobec niego skutków (wyrok z dnia 26 marca 2019 r., *Abanca Corporación Bancaria i Bankia*, C-70/17 i C-179/17, EU:C:2019:250, pkt 52 i przytoczone tam orzecznictwo). Z drugiej strony, zgodnie z art. 7 ust. 1 tej dyrektywy w związku z jej motywem dwudziestym czwartym zarówno w interesie konsumentów, jak i konkurentów państwa członkowskie zapewnią stosowne i skuteczne środki mające na celu zapobieganie dalszemu stosowaniu nieuczciwych warunków w umowach zawieranych przez przedsiębiorców z konsumentami (wyrok z dnia 3 kwietnia 2019 r., *Aqua Med*, C-266/18, EU:C:2019:282, pkt 42 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 48 Należy w pierwszej kolejności zauważyć, że o ile przepisy krajowe będące przedmiotem postępowania głównego zezwalają na wystawienie weksla własnego w celu zabezpieczenia spłaty wierzytelności wynikającej z umowy o kredyt konsumencki, o tyle obowiązek wystawienia takiego weksla nie wynika z tych przepisów, lecz z umów o kredyt zawartych między stronami.
- 49 Należy również podkreślić, że weksle własne będące przedmiotem postępowania głównego mają szczególne cechy charakterystyczne. Trzeba bowiem zauważyć, że weksle te są początkowo niekompletne, ponieważ wystawia się je in blanco, tj. w ten sposób, że nie zawierają żadnej kwoty. Kwoty te wpisuje w późniejszym okresie jednostronnie przedsiębiorca.
- 50 W tym zakresie z art. 10 i 101 ustawy Prawo wekslowe wynika, że o ile wzmianka o należnej kwocie jest zazwyczaj warunkiem ważności weksla własnego, o tyle możliwe jest wystawienie weksla in blanco, o ile porozumienie wekslowe określa warunki, zgodnie z którymi ów weksel będzie mógł następnie zostać uzupełniony zgodnie z prawem przez kredytodawcę.

- 51 Tymczasem zgodnie z art. 1 ust. 1 i art. 3 ust. 1 dyrektywy 93/13 akt ten stosuje się w odniesieniu do warunków umów zawieranych między przedsiębiorcą a konsumentem, które nie były indywidualnie negocjowane (wyroki: z dnia 9 września 2004 r., Komisja/Hiszpania, C-70/03, EU:C:2004:505, pkt 31; z dnia 9 listopada 2010 r., VB Pénzügyi Lízing, C-137/08, EU:C:2010:659, pkt 50; a także postanowienie z dnia 14 września 2016 r., Dumitraș, C-534/15, EU:C:2016:700, pkt 25 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 52 Ponieważ, z jednej strony, spłata wierzytelności wynikającej z umowy kredytu konsumenckiego jest zabezpieczona postanowieniem wymagającym wystawienia weksła własnego in blanco oraz, z drugiej strony, przepisy krajowe wymagają zawarcia porozumienia wekslowego, postanowienie to i to porozumienie mogą wchodzić w zakres stosowania dyrektywy 93/13.
- 53 W drugiej kolejności dyrektywa 93/13 wymaga, aby państwa członkowskie ustanowiły mechanizm gwarantujący, że każde postanowienie umowne, które nie zostało wynegocjowane indywidualnie, może zostać poddane kontroli w celu oceny jego ewentualnego nieuczciwego charakteru. W tych ramach to do sądu krajowego należy ustalenie, przy uwzględnieniu kryteriów określonych w art. 3 ust. 1 i art. 5 dyrektywy 93/13, czy w świetle konkretnych okoliczności danego przypadku taki warunek umowny spełnia ustanowione w tej dyrektywie wymogi dobrej wiary, równowagi i przejrzystości (wyrok z dnia 26 marca 2019 r., Abanca Corporación Bancaria i Bankia, C-70/17 i C-179/17, EU:C:2019:250, pkt 50 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 54 Zgodnie z art. 3 ust. 1 wspomnianej dyrektywy warunki umowy, które nie były indywidualnie negocjowane, uznaje się za nieuczciwe, jeśli wbrew wymogom dobrej wiary powodują znaczącą nierównowagę wynikających z umowy praw i obowiązków stron ze szkodą dla konsumenta.
- 55 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem w celu ustalenia, czy dany warunek można zakwalifikować jako „nieuczciwy”, sąd krajowy powinien sprawdzić, czy przedsiębiorca traktujący konsumenta w sposób sprawiedliwy i słuszny mógłby racjonalnie spodziewać się, iż konsument ten przyjąłby taki warunek w drodze negocjacji indywidualnych (zob. podobnie wyrok z dnia 14 marca 2013 r., Aziz, C-415/11, EU:C:2013:164, pkt 69; a także postanowienie z dnia 22 lutego 2018 r., Lupean, C-119/17, niepublikowane, EU:C:2018:103, pkt 30 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 56 Należy również zauważyć, że ani postanowienia zobowiązującego pożyczkobiorcę do wystawienia weksła własnego in blanco w celu zabezpieczenia roszczenia pożyczkodawcy na podstawie tej umowy ani porozumienia wekslowego nie można uważać za odnoszące się do definicji głównego przedmiotu umowy lub do adekwatności między ceną i wynagrodzeniem, z jednej strony, a usługami lub towarami, które mają być dostarczone w zamian, z drugiej strony, w rozumieniu art. 4 ust. 2 dyrektywy 93/13.
- 57 Ponadto ocena potencjalnego nieuczciwego charakteru tego postanowienia i porozumienia wekslowego będzie musiała uwzględniać zarówno wymóg związany ze znaczną nierównowagą, jak i wymóg przejrzystości wynikający z art. 5 dyrektywy 93/13. Zgodnie bowiem z utrwalonym orzecznictwem Trybunału poinformowanie przed zawarciem umowy o warunkach umownych i skutkach owego zawarcia ma fundamentalne znaczenie dla konsumenta. To w szczególności na podstawie tej informacji konsument podejmuje decyzję, czy zamierza związać się warunkami sformułowanymi uprzednio przez przedsiębiorcę (wyrok z dnia 21 grudnia 2016 r., Gutiérrez Naranjo i in., C-154/15, C-307/15 i C-308/15, EU:C:2016:980, pkt 50 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 58 Wynika stąd, że sąd krajowy rozpoznający spory takie jak te będące przedmiotem postępowania głównego powinien ustalić, czy konsument otrzymał wszystkie informacje, które mogą mieć wpływ na zakres jego obowiązków i umożliwić mu w szczególności ocenę konsekwencji proceduralnych zabezpieczenia roszczeń wynikających z umowy kredytu konsumenckiego w drodze weksła własnego in blanco oraz możliwości późniejszego dochodzenia wierzytelności wyłącznie na podstawie tego

weksła. W ramach tej oceny i zgodnie z motywem dwudziestym dyrektywy 93/13 decydujące znaczenie ma kwestia, czy warunek umowny jest sporządzony prostym i zrozumiałym językiem i czy konsument miał faktycznie możliwość zapoznania się ze wszystkimi warunkami umowy.

- 59 Należy jeszcze przypomnieć, że Trybunał orzekł już, iż art. 10 ust. 2 dyrektywy 2008/48 nakłada na sąd krajowy rozpoznający spór dotyczący wierzytelności wywodzonych z umowy o kredyt w rozumieniu tej dyrektywy obowiązek zbadania z urzędu, czy był respektowany wymóg informacyjny przewidziany w przywołanym przepisie oraz wyciągnięcia wszystkich wynikających z prawa krajowego konsekwencji naruszenia takiego obowiązku, pod warunkiem że sankcje spełniają wymogi ustanowione w art. 23 rzeczonej dyrektywy (wyrok z dnia 21 kwietnia 2016 r., Radlinger i Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, pkt 74).
- 60 W świetle powyższych rozważań na pytanie pierwsze w sprawie C-419/18 należy odpowiedzieć, że art. 1 ust. 1, art. 3 ust. 1, art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie przepisom krajowym, takim jak będące przedmiotem postępowania głównego, które w celu zabezpieczenia zapłaty wierzytelności wynikającej z umowy o kredyt konsumencki zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem umożliwiają określenie w tej umowie zobowiązania kredytobiorcy do wystawienia weksła własnego in blanco i które uzależniają zgodność z prawem wystawienia takiego weksła własnego od uprzedniego zawarcia porozumienia wekslowego określającego warunki, na jakich taki weksel może zostać uzupełniony, z zastrzeżeniem – czego zbadanie należy do sądu odsyłającego – że postanowienie to i to porozumienie są zgodne z art. 3 i 5 tej dyrektywy oraz art. 10 dyrektywy 2008/48.

W przedmiocie pytania drugiego w sprawie C-419/18 i pytania w sprawie C-483/18

- 61 Poprzez pytanie drugie w sprawie C-419/18 i pytanie w sprawie C-483/18 sądy odsyłające zasadniczo zmierzają do ustalenia, czy art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 oraz art. 10 dyrektywy 2008/48 należy interpretować w ten sposób, że jeśli sąd krajowy w okolicznościach takich jak te rozpatrywane w postępowaniach głównych poweźmie poważne wątpliwości odnośnie do zasadności roszczenia opartego na wekslu własnym służącym zabezpieczeniu wierzytelności wynikającej z umowy kredytu konsumenckiego oraz jeśli ten weksel został początkowo wystawiony in blanco przez wystawcę weksła, a następnie uzupełniony przez remitenta, sąd ten powinien zbadać z urzędu, czy postanowienia uzgodnione między stronami są nieuczciwe, i w tym zakresie może zażądać od przedsiębiorcy przedstawienia pisemną wersję tych postanowień w taki sposób, aby sąd ten był w stanie zapewnić poszanowanie praw konsumentów wynikających z tych dyrektyw.
- 62 W niniejszej sprawie pytania sądów odsyłających dotyczą dwóch różnych konfiguracji w zakresie, w jakim w pierwszym sporze w postępowaniu głównym w ramach sprawy C-419/18 sąd krajowy dysponuje umową o kredyt konsumencki, podczas gdy w innych sporach w postępowaniu głównym tak nie jest.
- 63 W tej pierwszej konfiguracji z orzecznictwa Trybunału wynika, że jeśli tylko sąd dysponuje niezbędnymi informacjami dotyczącymi stanu prawnego i faktycznego, jest on zobowiązany do zbadania z urzędu warunków, które mogą być nieuczciwe (zob. podobnie wyrok z dnia 13 września 2018 r., Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, pkt 42 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 64 W drugiej konfiguracji, a w szczególności w odniesieniu do wyjaśnień sądu odsyłającego w sprawie C-483/18, który wskazuje, iż nie dysponuje umową wiążącą strony sporu w postępowaniu głównym, lecz jest świadomy treści innych umów zazwyczaj wykorzystywanych przez przedsiębiorcę, należy przypomnieć, że o ile zgodnie z art. 3 ust. 1 dyrektywę 93/13 stosuje się do warunków, które nie zostały wynegocjowane indywidualnie, co obejmuje w szczególności umowy standardowe, o tyle nie można stwierdzić, że sąd „dysponuje informacjami dotyczącymi stanu prawnego i faktycznego” w rozumieniu ww. orzecznictwa, jedynie na tej podstawie, że jest świadomy istnienia pewnych

wzorców umów stosowanych przez przedsiębiorcę, ale sąd ten nie ma dokumentu stwierdzającego umowę zawartą między stronami toczącego się przed nim sporu (zob. podobnie wyrok z dnia 13 września 2018 r., Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, pkt 47).

- 65 W tym względzie rząd polski uściśla w swoich uwagach przedstawionych przed Trybunałem, że nie jest niczym niezwykłym, aby porozumienie wekslowe, mimo że stanowi odrębną umowę w stosunku do umowy kredytowej, zostało w niej zapisane.
- 66 W każdym razie z utrwalonego orzecznictwa Trybunału wynika, że sąd krajowy jest zobowiązany podjąć z urzędu czynności dochodzeniowe w celu ustalenia, czy postanowienie umowne zamieszczone w umowie, która jest przedmiotem toczącego się przed nim sporu i która została zawarta między przedsiębiorcą a konsumentem, jest objęte zakresem stosowania dyrektywy, a jeżeli tak – zobowiązany jest z urzędu zbadać, czy postanowienie to ewentualnie ma nieuczciwy charakter (wyroki: z dnia 9 listopada 2010 r., VB Pénzügyi Lízing, C-137/08, EU:C:2010:659, pkt 56; z dnia 14 czerwca 2012 r., Banco Español de Crédito, C-618/10, EU:C:2012:349, pkt 44; z dnia 21 lutego 2013 r., Banif Plus Bank, C-472/11, EU:C:2013:88, pkt 24). Przy braku skutecznej kontroli potencjalnie nieuczciwego charakteru warunków danej umowy nie można bowiem zagwarantować przestrzegania praw przyznanych w drodze dyrektywy 93/13 (wyrok z dnia 13 września 2018 r., Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, pkt 62 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 67 Wynika stąd, że w przypadku wytoczenia przed sąd krajowy powództwa opartego na wekslu własnym wystawionym pierwotnie *in blanco*, a następnie uzupełnionym, w celu zabezpieczenia roszczenia wynikającego z umowy o kredyt konsumencki, w odniesieniu do którego to powództwa sąd ten ma poważne wątpliwości, jeśli chodzi o jego zasadność, art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 wymagają, aby sąd ten mógł zażądać przedstawienia dokumentów służących za podstawę tego powództwa, w tym porozumienia wekslowego, w wypadku gdy takie porozumienie stanowi, zgodnie z prawem krajowym, przesłankę wystawienia takiego rodzaju weksla.
- 68 Należy jeszcze podkreślić, że powyższe rozważania nie naruszają zasady dyspozycyjności, na którą powołuje się sąd odsyłający. Okoliczność, że sąd krajowy wymaga od powoda przedstawienia treści dokumentu lub dokumentów, na których opiera się jego żądanie, należy bowiem po prostu do ram dowodowych postępowania, ponieważ takie żądanie ma na celu jedynie upewnienie się co do podstawy powództwa.
- 69 W odniesieniu do art. 10 ust. 2 dyrektywy 2008/48, gdy sąd krajowy stwierdzi z urzędu naruszenie tego przepisu, jest on zobowiązany, nie czekając na to, iż konsument zgłosi zmierzający ku temu wniosek, wyciągnąć wszelkie konsekwencje wynikające z danej sytuacji zgodnie z prawem krajowym, z zastrzeżeniem poszanowania zasady kontradyktoryjności (zob. podobnie wyrok z dnia 21 kwietnia 2016 r., Radlinger i Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, pkt 71 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 70 O ile sąd krajowy – po ustaleniu na podstawie posiadanych przez niego faktycznych i prawnych lub na podstawie czynności dochodzeniowych podjętych w tym celu z urzędu, że dany warunek objęty jest zakresem zastosowania dyrektywy – stwierdza, że warunek ten ma nieuczciwy charakter, co do zasady ma on obowiązek poinformować o tym strony sporu i wezwać je do kontradyktoryjnej debaty odnośnie do tej okoliczności w sposób przewidziany w tym celu przez krajowe prawo procesowe (wyrok z dnia 21 lutego 2013 r., Banif Plus Bank, C-472/11, EU:C:2013:88, pkt 31).
- 71 W niniejszej sprawie zdaniem rządu polskiego art. 10 ustawy Prawo wekslowe nie sprzeciwia się temu, aby sąd krajowy stwierdził, że roszczenie oparte na wekslu własnym nie istnieje w odniesieniu do kwoty przekraczającej kwotę wynikającą z porozumienia wekslowego. Sąd mógłby dokonać takiej konstatacji nie tylko w następstwie zarzutu konsumenta, ale również z urzędu, zgodnie z orzecznictwem Trybunału w tej dziedzinie. Podobnie, ponieważ porozumienie wekslowe stanowi warunek wystawienia weksla własnego *in blanco* i następnie jego uzupełnienia, jego racja bytu polega właśnie na możliwości kontrolowania wykorzystania tego typu weksla własnego i zapisanej odtąd na nim kwoty.

- 72 Niemniej jednak zdaniem sądów odsyłających mogłyby one sprawdzić, czy weksel własny został uzupełniony zgodnie z zawartym porozumieniem, jedynie w wypadku zarzutu podniesionego przez dłużnika.
- 73 W tym względzie należy przypomnieć, że obowiązek państwa członkowskiego w zakresie podjęcia wszelkich działań niezbędnych do osiągnięcia rezultatu wyznaczonego w dyrektywie jest zobowiązaniem wiążącym, wynikającym z art. 288 akapit trzeci TFUE oraz z samej dyrektywy. Ten obowiązek podjęcia wszelkich środków ogólnych lub szczególnych wiąże wszystkie organy państw członkowskich, w tym także, w ramach posiadanych przez nie kompetencji, organy sądowe (wyrok z dnia 21 kwietnia 2016 r., Radlinger i Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, pkt 76 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 74 W niniejszej sprawie z utrwalonego orzecznictwa wynika, że obowiązek oceny nieuczciwego charakteru niektórych warunków umowy oraz obecności wymaganych informacji w umowie o kredyt z urzędu stanowi uregulowanie proceduralne ciążące na organach wymiaru sprawiedliwości (wyrok z dnia 21 kwietnia 2016 r., Radlinger i Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, pkt 77 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 75 Tak więc sądy krajowe, stosując prawo krajowe, zobowiązane są tak dalece, jak jest to możliwe, dokonywać jego wykładni w świetle brzmienia i celu rozpatrywanej dyrektywy, tak by osiągnąć przewidziany w niej rezultat (wyrok z dnia 21 kwietnia 2016 r., Radlinger i Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, pkt 79 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 76 W tym kontekście z orzecznictwa Trybunału wynika, że wobec braku możliwości wykładni i stosowania przepisów krajowych zgodnie z wymogami dyrektywy 93/13 sądy krajowe mają obowiązek zbadania z urzędu, czy postanowienia uzgodnione między stronami mają nieuczciwy charakter, pozostawiając w razie potrzeby bez stosowania wszelkie przepisy krajowe lub orzecznictwo, które są sprzeczne z takim badaniem (zob. podobnie wyroki: z dnia 4 czerwca 2009 r., Pannon GSM, C-243/08, EU:C:2009:350, pkt 32, 34, 35; z dnia 14 czerwca 2012 r., Banco Español de Crédito, C-618/10, EU:C:2012:349, pkt 42 i przytoczone tam orzecznictwo; a także z dnia 18 lutego 2016 r., Finanmadrid EFC, C-49/14, EU:C:2016:98, pkt 46).
- 77 Z powyższego wynika, iż na pytanie drugie w sprawie C-419/18 i na pytanie w sprawie C-483/18 trzeba udzielić odpowiedzi, że art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 oraz art. 10 ust. 2 dyrektywy 2008/48 należy interpretować w ten sposób, że w wypadku gdy w okolicznościach takich jak rozpatrywane w postępowaniu głównym sąd krajowy ma poważne wątpliwości co do zasadności roszczenia opartego na wekslu własnym, który służy zabezpieczeniu wierzytelności wynikającej z umowy kredytu konsumenckiego, oraz gdy ten weksel własny początkowo został wystawiony przez wystawcę jako weksel własny in blanco, a następnie uzupełniony przez remitenta, sąd ten powinien z urzędu zbadać, czy postanowienia uzgodnione między stronami mają nieuczciwy charakter, i w tym zakresie może zażądać od przedsiębiorcy przedstawienia pisemnego zapisu tych postanowień, tak aby móc zapewnić poszanowanie praw konsumentów wynikających z tych dyrektyw.

W przedmiocie kosztów

- 78 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (pierwsza izba) orzeka, co następuje:

- 1) Artykuł 1 ust. 1, art. 3 ust. 1, art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich należy interpretować w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie przepisom krajowym, takim jak będące przedmiotem postępowania głównego, które w celu zabezpieczenia zapłaty wierzytelności wynikającej z umowy o kredyt konsumencki zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem umożliwiają określenie w tej umowie zobowiązania kredytobiorcy do wystawienia weksla własnego in blanco i które uzależniają zgodność z prawem wystawienia takiego weksla własnego od uprzedniego zawarcia porozumienia wekslowego określającego warunki, na jakich taki weksel może zostać uzupełniony, z zastrzeżeniem – czego zbadanie należy do sądu odsyłającego – że postanowienie to i to porozumienie są zgodne z art. 3 i 5 tej dyrektywy oraz art. 10 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę Rady 87/102/EWG.
- 2) Artykuł 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 oraz art. 10 ust. 2 dyrektywy 2008/48 należy interpretować w ten sposób, że w wypadku gdy w okolicznościach takich jak rozpatrywane w postępowaniu głównym sąd krajowy ma poważne wątpliwości co do zasadności roszczenia opartego na wekslu własnym, który służy zabezpieczeniu wierzytelności wynikającej z umowy kredytu konsumenckiego, oraz gdy ten weksel własny początkowo został wystawiony przez wystawcę jako weksel in blanco, a następnie uzupełniony przez remitenta, sąd ten powinien z urzędu zbadać, czy postanowienia uzgodnione między stronami mają nieuczciwy charakter, i w tym zakresie może zażądać od przedsiębiorcy przedstawienia pisemnego zapisu tych postanowień, tak aby móc zapewnić poszanowanie praw konsumentów wynikających z tych dyrektyw.

Podpisy